

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan natuur

Sloop Piggelmeewoningen Descartesstraat te Amsterdam

Rapportnummer P2023-0075
Mei 2023
Staro Natuur en Buitengebied

www.starobv.nl

Quickscan natuur

Sloop Piggelmeewoningen Descartesstraat te Amsterdam

Mei 2023

Definitief

Rapportnummer: P2023-0075

Opdrachtgever: Gemeente Amsterdam
D. Dirkse

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
www.starobv.nl

Veldonderzoek: J. van Hout

Auteur: J. van Hout

Kwaliteitscontrole: M. Dekker

Onderzoek van Staro Natuur en Buitengebied voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Staro Natuur en Buitengebied is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

© Staro Natuur en Buitengebied, Gemert. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	4
1.4	Locatie projectgebied	4
1.5	Leeswijzer.....	6
2	Projectgebied.....	7
2.1	Omschrijving huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode.....	10
3.1	Literatuuronderzoek.....	10
3.2	Veldbezoek.....	10
4	Beschermde gebieden	11
4.1	Natura 2000	11
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	12
4.3	Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam	13
4.4	Ecologische structuur gemeente Amsterdam.....	14
5	Beschermde soorten.....	15
5.1	Vaatplanten.....	15
5.2	Vogels.....	15
5.3	Vleermuizen.....	16
5.4	Marterachtigen.....	19
5.5	Overige zoogdieren	19
5.6	Vlinders.....	20
5.7	Libellen	21
5.8	Kevers en weekdieren	21
5.9	Amfibieën.....	22
5.10	Reptielen.....	23
5.11	Vissen.....	23
6	Risicosoorten	24
7	Kansen	24
8	Samenvatting.....	25
8.1	Beschermde gebieden.....	25
8.2	Beschermde soorten	25
8.3	Maatregelen en nader onderzoek	28
8.4	Ontheffing Wet natuurbescherming.....	28
8.5	Risicosoorten.....	29
8.6	Kansen.....	29
9	Geraadpleegde bronnen.....	30
Bijlagen.....		
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Woningcoöperatie Stadgenoot wil in de Descartesbuurt appartementen slopen en nieuwbouwen. Voor nieuwbouw in cluster 2 (huidige Piggelmee-woningen) en 9 (TaK-locatie) worden bestaande woningen en een bedrijfspand gesloopt (zie figuur 4 voor aanduiding van de clusters).

Voor de Descartesbuurt is in februari 2021 een Quickscan natuur uitgevoerd (Staro Natuur en Buitengebied, 2021b). In deze quickscan natuur is de buitenruimte en het openbaar groen in de Descartesbuurt beoordeeld en getoetst. Het bedrijfspand op de Thomas à Kempisstraat 85 is tevens onderdeel geweest van dit onderzoek en ook van een losstaande quickscan in het verleden (Staro Natuur en Buitengebied, 2021c). In verband met de planologische procedure is een geactualiseerde quickscan natuur noodzakelijk voor een deel van de openbare ruimte in de Descartesbuurt en het bedrijfspand. Daarnaast is een quickscan natuur noodzakelijk voor de sloop van de Piggelmee-woningen om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop.

1.2 Doel

Het doel van onderliggend onderzoek is een beoordeling of door uitvoering van voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten en gebieden die strijdig zijn met de Wet natuurbescherming op basis van een globale inventarisatie. Indien mogelijk negatieve effecten ontstaan op beschermde soorten en gebieden dienen nadere stappen genomen te worden, zoals mitigerende maatregelen, vervolgonderzoek en/of een ontheffing verkrijgen.

Soortbescherming en gebiedsbescherming vallen sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast is provinciale gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en geldt in de gemeente Amsterdam extra eigen (natuur)beleid.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast en op welke wijze rekening gehouden dient te worden met de algemene zorgplicht (zie kader). Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen dienen te worden en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen werkzaamheden effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

Algemene zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving, Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor beschermde natuurwaarden. Dit betekent dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door handelen of nalaten van handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- + dergelijke handelingen achterwege laat
- + de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen (indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd)
- + deze gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen).

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen, waarbij het basisbeginsel van goed onderzoek bestaat uit beschikbare data (NDFF) en literatuur (verspreidingsatlassen), het uitvoeren van een quickscan binnen invloedssfeer van de handeling. De resultaten verkregen uit onderliggende quickscan vormen geen volledige inventarisatie.

De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn voor soorten benoemd in de Habitatrichtlijn, bijlage IV (inclusief Verdrag van Bern, Bijlage I en II) of vijf jaar (voor nationaal beschermde soorten) in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recentier zijn."

Dit rapport gaat in op de effecten van de plannen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de plannen kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Locatie projectgebied

Het projectgebied betreft de twee rijtjeswoningen 'Piggelmee-woningen', het bedrijfspand en de openbare ruimte gelegen aan de Thomas à Kempisstraat en Descartesstraat. Het plangebied kan opgedeeld worden in cluster 2 en 9. De ligging van het projectgebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 2 met de daarbij horende clusters.

Figuur 1. Ligging projectgebied (gele stip) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing projectgebied (geel omlind) met indeling tot clusters (bron: PDOK Viewer)

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de voorgenomen plannen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in de hoofdstukken 4 en 5. In hoofdstuk 5 wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In de hoofdstukken 6 en 7 wordt respectievelijk ingegaan op risico's en kansen in het projectgebied. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Projectgebied

2.1 Omschrijving huidige situatie

Het projectgebied ligt aan de Descartusstraat in de bebouwde kom van Amsterdam. Het projectgebied wordt begrensd door de Burgemeester Roëllstraat in het noorden, diverse woonwijken in het oosten en zuiden en de watergang in het westen. Het projectgebied heeft een oppervlakte van circa 0,5 hectare en bestaat uit twee rijtjeswoningen met tuinen, een bedrijfspand en het daarom liggend openbaar groen. Het openbaar groen bestaat uit enkele gemeentetuintjes en een grasveld ten noorden van het bedrijfspand met Japanse sierkersen en Canadese populieren.

Zie voor een impressie van het projectgebied foto's 1 tot en met 8. In figuur 3 staan de locaties weergegeven waar de foto's gemaakt zijn.

Foto 1. Een van de rijtjeswoningen gezien vanaf het zuiden

Foto 2. Voortuin van één van de woningen

Foto 3. Openbaar groen tussen de twee rijtjeswoningen

Foto 4. Achterzijde rijtjeswoningen

Foto 5. Bedrijfspan gezien vanuit het zuidoosten

Foto 6. Grasveldje met wandelpad en watergang gelegen ten westen van bedrijfspan

Foto 7. Achterzijde bedrijfspan

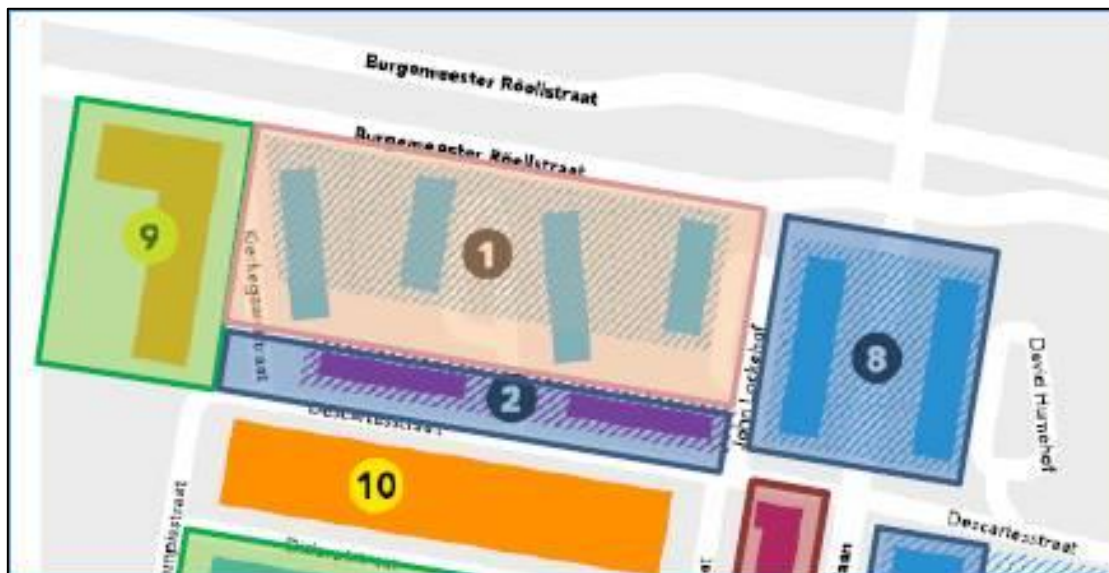
Foto 8. Canadese populieren ten noorden van bedrijfspan

2.2 Voorgenomen plannen

Woningcoöperatie Stadgenoot wil in de Descartesbuurt appartementen slopen en nieuwbouwen. De huidige Piggelmee-woningen worden en het bedrijfspand wordt gesloopt. Na deze werkzaamheden vindt in cluster 2 en cluster 9 nieuwbouw plaats. Zie voor aanduiding van de clusters figuur 4.

Vooralsnog is niet duidelijk wanneer de werkzaamheden zullen beginnen.

Figuur 4. Indeling Descartesbuurt in clusters. Onderliggende quickscan heeft betrekking op cluster 2 en 9 (bron: Stadgenoot)

3 Methode

Voor een quickscan wordt een literatuuronderzoek gedaan, en wordt een veldbezoek uitgevoerd. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

3.1 Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het projectgebied zijn onderzocht. Ook is gekeken naar de locaties van de hoofdgroenstructuur en de ecologische structuur van Gemeente Amsterdam.

Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen. Door te kijken naar een combinatie van de natuurlijke verspreiding, de voorkeurs habitat, de bekende waarnemingen en de relevante dispersieafstanden van soorten wordt in beeld gebracht welke beschermde flora en fauna kunnen voorkomen in het projectgebied. Tevens wordt gekeken welke Amsterdamse beleidsoorten (ABS) voorkomen in het projectgebied en de directe omgeving.

3.2 Veldbezoek

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle aanwezige habitats zijn opgenomen binnen het projectgebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van individuen van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking, expert judgement en het literatuuronderzoek is beoordeeld welke van deze soorten in het projectgebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het projectgebied invasieve exoten voorkomen.

Het veldbezoek is uitgevoerd door J. van Hout, werkzaam als projectmedewerker ecologie bij Staro Natuur en Buitengebied, een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 februari 2023 in de middag, onder de volgende weersomstandigheden: licht bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 7 °C.

4 Beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 6,8 kilometer afstand ten noorden van het projectgebied ligt, zie figuur 5. Dit betreft het Natura 2000-gebied Polder Westzaan.

Figuur 5. Ligging projectgebied (zwarte cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (donkergroen) (bron: maps.amsterdam.nl)

Effectbeoordeling

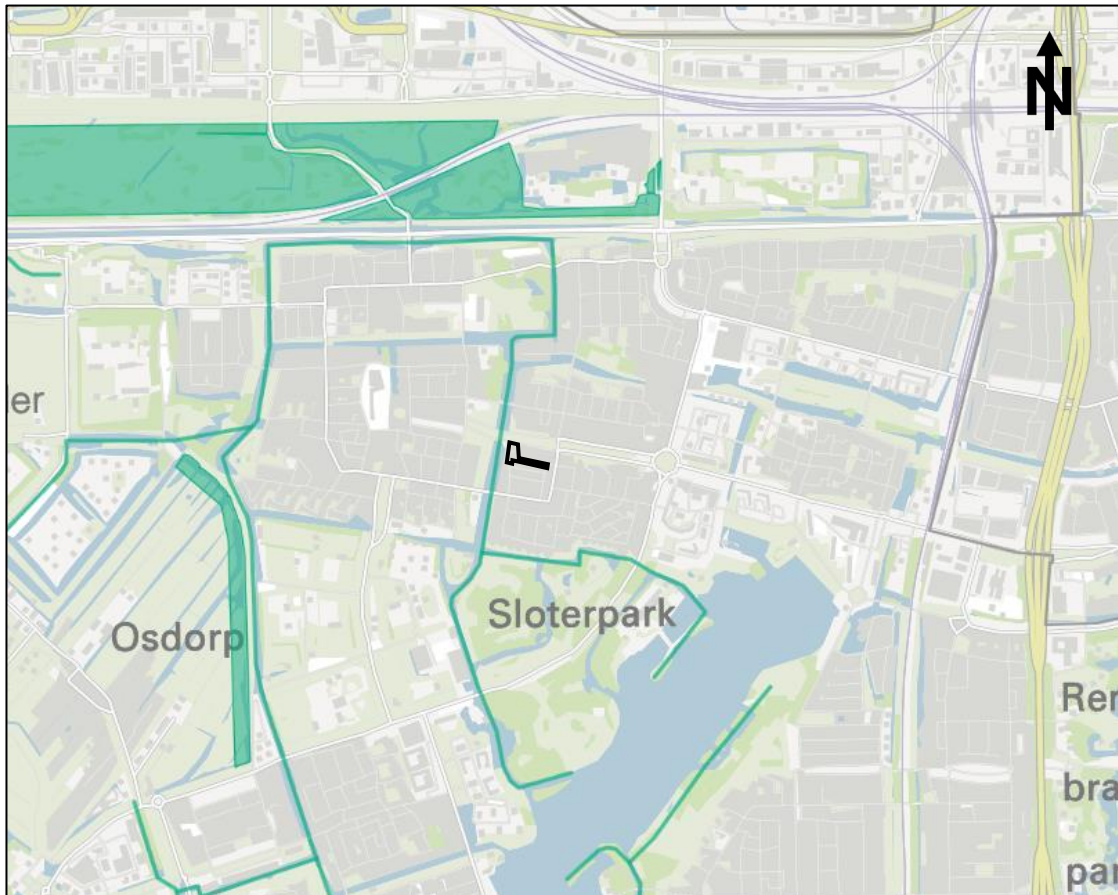
Doordat het projectgebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenoemde plannen.

Vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied kan worden aangenomen dat geen negatieve effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreden tijdens de werkzaamheden, maar ook in de gebruiksfase. Dit is echter alleen uit te sluiten middels een AERIUS-berekening.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het projectgebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt op circa 25 meter ten westen van het projectgebied en betreft de watergang Amsterdam Nieuw-West. De ligging van het NNN in de omgeving van het projectgebied is weergegeven in figuur 6.

Figuur 6. Ligging projectgebied (zwart omljnd) ten opzichte van het NNN (groene vlakken) (bron: maps.amsterdam.nl)

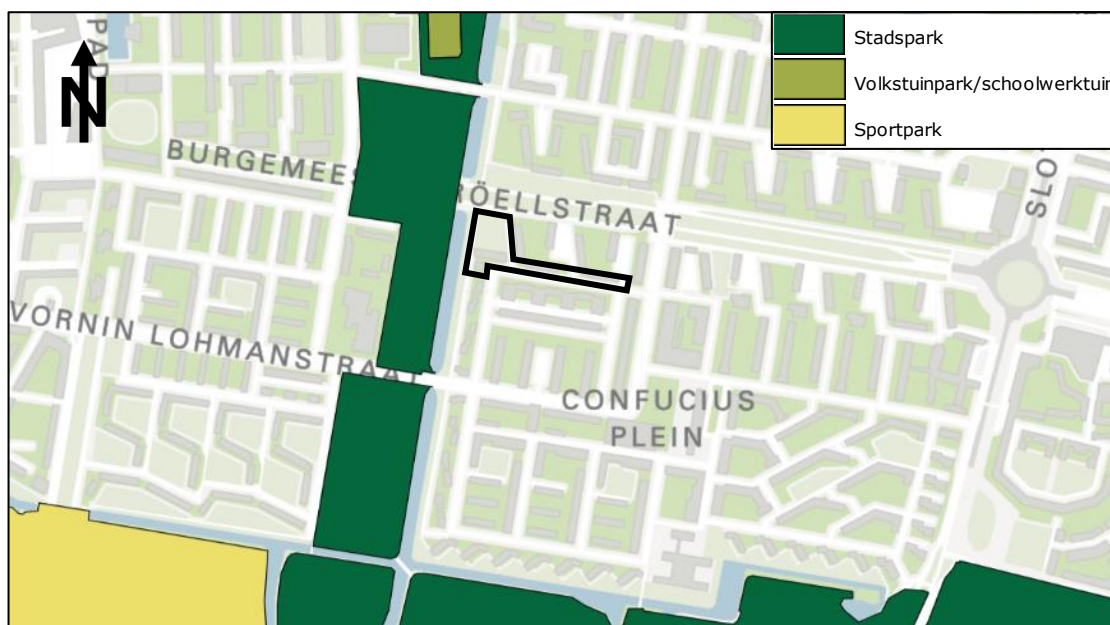
Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot het NNN. Doordat het plangebied geen onderdeel is van het NNN is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.3 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam

Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat er verschillende hoofdgroenstructuren rondom het projectgebied liggen, zie figuur 7. Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur ligt op circa 30 meter afstand ten westen van het projectgebied. Dit betreft het Eendrachtspark.

Let op! Er is gebruik gemaakt van de in maart 2023 geldende hoofdgroenstructuur. Op moment van schrijven is er een concept beleidskader hoofdgroenstructuur in afwachting van goedkeuring binnen een referendumprocedure. In de nabije toekomst kan de nieuwe hoofdgroenstructuur, waarin de huidige Amsterdamse hoofdgroenstructuur wordt gecombineerd met Amsterdamse Ecologische structuur, afwijken van weergegeven figuren 7 en 8.

Figuur 7. Ligging projectgebied (zwart omlijnd) ten opzichte van de Hoofdgroenstructuur (bron: maps.amsterdam.nl)

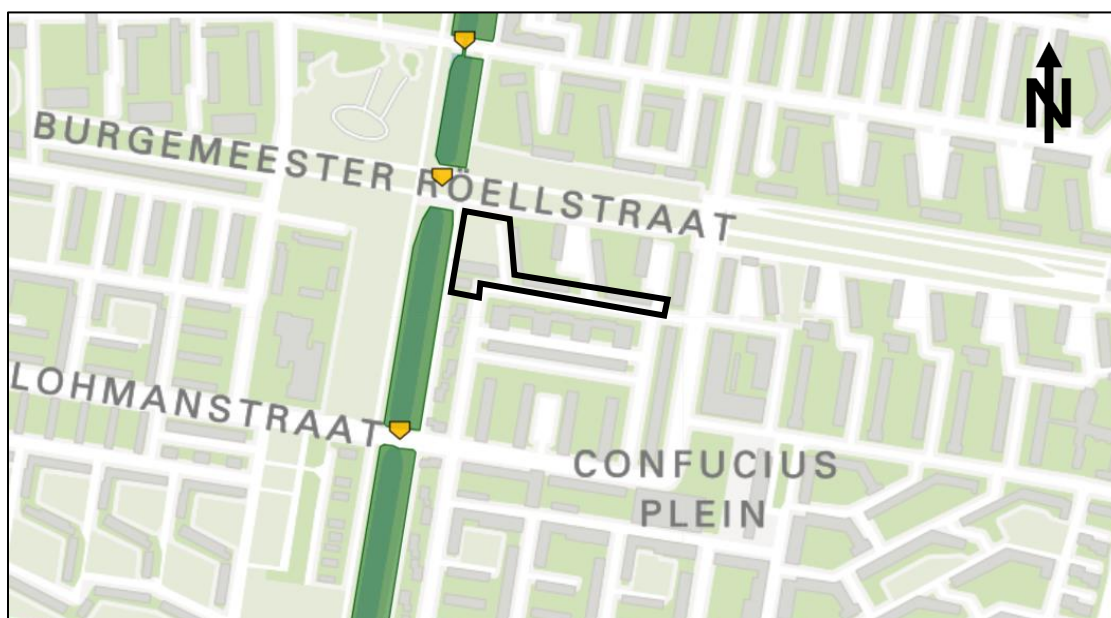
Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de op de hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam.

4.4 Ecologische structuur gemeente Amsterdam

De ecologische structuur is bedoeld om de groene gebieden in Amsterdam met elkaar te verbinden. Plannen en projecten mogen niet leiden tot verzwakking van de ecologische structuur. Uit de kaarten van maps.amsterdam.nl blijkt dat het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van de ecologische structuur ligt op circa 10 meter afstand ten westen van het projectgebied, zie figuur 8. Dit betreft de watergang. In de omgeving van het projectgebied liggen ook drie reeds gerealiseerde oplossingen voor knelpunten, dit betreffen faunarichels onder en langs de bruggen.

Let op! Er is gebruik gemaakt van de in maart 2023 geldende hoofdgroenstructuur. Op moment van schrijven is er een concept beleidskader hoofdgroenstructuur in afwachting van goedkeuring binnen een referendumprocedure. In de nabije toekomst kan de nieuwe hoofdgroenstructuur, waarin de huidige Amsterdamse hoofdgroenstructuur wordt gecombineerd met Amsterdamse Ecologische structuur, afwijken van weergegeven figuren 7 en 8.

Figuur 8. Ligging projectgebied (zwarte lijn) ten opzichte van de Ecologische structuur (groene vlakken) en opgeheven knelpunten (gele pijltjes) (bron: maps.amsterdam.nl)

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot de ecologische structuur van gemeente Amsterdam. Het is daarom uit te sluiten dat de werkzaamheden een (significant) negatief effect hebben op de ecologische structuur van gemeente Amsterdam. De werkzaamheden zorgen niet voor het ontstaan van knelpunten. Bij dit project zijn geen mogelijkheden om bestaande knelpunten op te heffen.

5 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het projectgebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

5.1 Vaatplanten

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat tussen één tot twee kilometer afstand van het projectgebied Kartuizer anjer (§3.3 Wnb) is waargenomen.

- + Kartuizer anjer is een zeer zeldzame plant die verspreid over Nederland voorkomt. De plant groeit op zonnige plaatsen op droge, vaak kalkhoudende grond in schrale graslanden, in bosschages langs bermen en dijken, en op leistehellingen en zandsteenrotsen.

Binnen één kilometer van het projectgebied zijn bijenorchis, brede wespenorchis, dodemansvingers, gele helmbloem, grote keverorchis, rietorchis, slanke mantelanjer en tongvaren waargenomen. Al deze soorten zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar vallen onder de Amsterdamse beleidsoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn bovengenoemde beschermde soorten niet aangetroffen in het projectgebied. Het projectgebied bestaat uit een woonwijk met bebouwing en verharding en op enkele plekken bomen, struiken en gazon. De openbare ruimte bestaat uit tuinen, plantsoenen en grasvelden die frequent beheerd worden, dit biedt geen geschikt habitat voor bovengenoemde soorten. Op basis van bovenstaande argumenten is het voorkomen van beschermde plantensoorten en/of Amsterdamse beleidsoorten uitgesloten.

5.2 Vogels

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het projectgebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk en sperwer (alle §3.1 Wnb).

Tijdens het veldbezoek zijn in het gehele projectgebied geen nesten aangetroffen. Voor huismus en gierzwaluw bieden de rijtjeswoningen, de Piggelmee-woningen, geschikte nestlocaties. De gebouwbewonende vogels kunnen via het dakgoot of via de zijgevel onder de dakpannen komen. Het bedrijfspand biedt geen geschikte nestlocaties.

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen horsten aangetroffen.

In het projectgebied zijn bomen en struiken aanwezig waarin algemene vogelsoorten kunnen broeden. Tevens is het projectgebied geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten.

Effectbeoordeling

Bij het slopen van de twee rijten Piggelmee-woningen kunnen nestlocaties van gierzwaluw en huismussen vernietigd worden en vogels worden verstoord. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd, het vernietigen en verstoren is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Bij het snoeien of kappen van bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foerageergebied van vogels. In de directe omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen in het projectgebied is noodzakelijk om aan te tonen, dan wel uit te sluiten of nestlocaties aanwezig zijn in de Piggelmee-woningen. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Onderzoek naar gierzwaluwen dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli. Met dit onderzoek kan worden aangetoond of uitgesloten of huismus en gierzwaluw gebruik maken van het woonhuis als nestgelegenheid. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken kan worden bepaald of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Het snoeien of kappen van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

5.3 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het projectgebied.

Zowel de Piggelmee-woningen als het bedrijvenpand bieden geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. De woningen hebben openingen in de muur door stootvoegen en op enkele plaatsen tussen de kozijnen en muur en tevens openingen onder de loodslabben van de schoorstenen. Zie foto's 9 tot en met 11 op de volgende pagina voor deze openingen.

Het bedrijvenpand heeft enkele stootvoegen. Daarnaast is de metalen dakrand mogelijk geschikt als invliegopening naar verblijfplaatsen in de spouw (foto's 12 en 13). Zoals eerder vermeld heeft reeds al een quickscan plaatsgevonden naar dit gebouw. Hierop volgend is al nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in het bedrijvenpand uitgevoerd, waaruit is gebleken dat een kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen aanwezig is in het gebouw (Staro Natuur en Buitengebied, 2022).

De kraamverblijfplaats is waargenomen achter een metalen dakstrip in het midden van het complex, waar de twee delen van het gebouw samenkomen, zie figuur 9 en foto 14.

Foto 9. Openingen onder loodslabben van schoorsteen van rijtjeswoningen

Foto 10. Openingen tussen muur en kozijnen van rijtjeswoningen

Foto 11. Stootvoegen in de muur van de rijtjeswoningen

Foto 12. Overhangend metalen dakrand bij bedrijvenpand

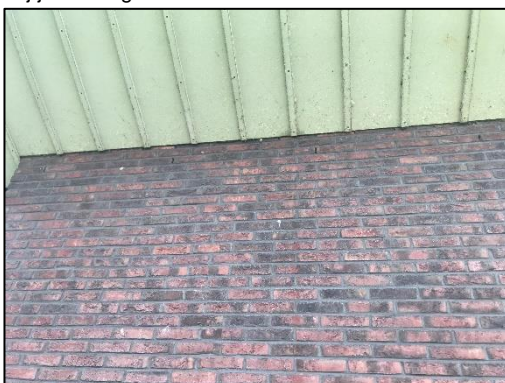
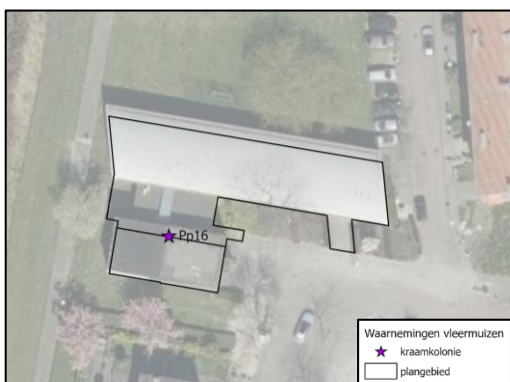

Foto 13. Stootvoegen in de muur van het bedrijvenpand

Foto 14. Locatie ingang kraamverblijfplaats achter metalen dakstrip, in de hoek waar de twee gebouwdelen samenkomen (aangegeven met rode cirkel)

Figuur 9. Aangetroffen kraamverblijfplaats in het gebouw binnen projectgebied (Pp= gewone dwergvleermuis)

Verder is in het projectgebied een holteboom aangetroffen in het gazon van het bedrijfspand, die mogelijk een geschikte verblijfplaats biedt voor boombewonende vleermuizen. Zie figuur 9 en foto 14 op de volgende pagina. Echter is in 2021 al een holte-onderzoek uitgevoerd naar deze holte, waaruit gebleken is dat deze niet geschikt is voor vleermuizen (Staro Natuur en Buitengebied, 2021a).

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Uit het nader onderzoek naar het bedrijfspand is wel gebleken dat de populieren ten noorden van het gebouw onderdeel zijn van een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuizen en daarbij een belangrijke hop-over zijn voor vleermuizen die de Burgemeester Roëllstraat oversteken richting het noorden.

Figuur 10. Locatie van de holteboom (gele cirkel) ten opzichte van de andere bomen langs de Kierkegaardstraat (blauwe cirkels)

Foto 15. Boom met mogelijk geschikte verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten

Effectbeoordeling

Bij het slopen van de woningen en het bedrijfspand gaan (mogelijk) verblijfplaatsen van vleermuizen verloren en worden individuen verstoord. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd, het vernietigen en verstoren is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. In de directe omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Het kappen van de bomen leidt wel tot vernietiging van een essentiële vliegroute met hop-over voor gewone dwergvleermuizen. Tevens kan verstoring plaatsvinden vanwege het gebruik van (extra) kunstlicht in het projectgebied tijdens de werkzaamheden.

Mitigerende maatregelen

De resultaten die uit het nader onderzoek naar het bedrijfspand zijn gekomen waarbij een kraamverblijfplaats en essentiële vliegroute voor gewone dwergvleermuizen is aangetroffen, leiden tot mitigerende maatregelen die genomen moeten worden (Staro Natuur en Buitengebied, 2022). Voor de ontheffingsaanvraag die hiervoor gedaan zal worden, zal een activiteitenplan worden opgesteld. In het activiteitenplan worden de te nemen mitigerende maatregelen beschreven waaraan voldaan moet worden.

De rijtjeswoningen zijn nog niet onderzocht. Nader onderzoek naar vleermuizen is daarom noodzakelijk om uit te kunnen sluiten dan wel aan te tonen of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de twee rijtjeswoningen. Het onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd gedurende de periode 15 mei en 30 september.

Het onderzoek wordt uitgevoerd naar de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of ook voor de rijtjeswoningen een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen, dient (extra) kunstlicht tijdens de werkzaamheden in de avond en nacht uitgezet en afgeschermd te worden.

5.4 Marterachtigen

Uit gegevens van de NDFB blijkt dat tussen één tot twee kilometer afstand van het projectgebied boommarter, bunzing en hermelijn (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Tussen twee tot vijf kilometer van het projectgebied zijn das, steenmarter en wezel (alle §3.3 Wnb) waargenomen.

Voor das ontbreekt de juiste habitat binnen het projectgebied, tevens is de omgeving van het projectgebied ook geen geschikt leefgebied aanwezig. Das komt voor in bosrijke omgevingen met agrarisch gebied en graslanden om te foerageren. Het projectgebied en de omgeving bieden geen geschikt habitat voor deze soort.

Boommarter, hermelijn en wezel zijn schuwe dieren die veel dekking nodig hebben en de bebouwde kom veelal vermijden. Marterachtigen zijn erg afhankelijk van aaneengesloten lijnvormige groenstructuren met voldoende vegetatie voor dekking en ter migratie. Voor deze soorten biedt het project gebied geen geschikt leefgebied.

Steenmarter en bunzing zijn soorten die de bebouwde kom niet vermijden en ook in dorpen en steden kunnen voorkomen. Het projectgebied kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van steenmarter en bunzing. Gezien het aandeel openbaar groen slechts marginaal geschikt is (door beperkte beschutting), is het projectgebied geen essentieel leefgebied, maar hoogstens slechts onderdeel van een groter leefgebied. In de te slopen gebouwen zijn geen geschikte openingen aanwezig waardoor verblijfplaatsen van marterachtigen hier zijn uit te sluiten. Ook de groenvakken bieden geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten.

Effectbeoordeling

In de omgeving van het projectgebied blijft voldoende geschikt(er) leefgebied aanwezig voor steenmarter en bunzing. De voorgenomen plannen hebben daardoor geen negatief effect op het leefgebied van de soorten.

5.5 Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFB blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas, konijn en vos (alle §3.3 Wnb). Tussen één tot twee kilometer van het projectgebied is woelrat waargenomen (§3.3 Wnb). Tussen twee tot vijf kilometer afstand van het projectgebied zijn damhert, eekhoorn, eikelmuis, ree en waterspitsmuis.

De waargenomen eikelmuis betreft één waarneming uit 2020 waarbij een individu in een doos in een Bodyshop midden in het centrum van Amsterdam is gevonden. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk een uitgezet individu en dus geen zichzelf standhoudende populatie.

Het projectgebied biedt geschikt leefgebied voor algemene muizensoorten en egel. Mogelijk zijn in de groenvakken verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig. Van haas, konijn en vos zijn in het projectgebied geen sporen aangetroffen, de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten kan worden uitgesloten. De soorten hebben een variërend leefgebied. Mogelijk migreren deze soorten incidenteel door het projectgebied.

Voor damhert, eekhoorn, ree en waterspitsmuis ontbreekt de juiste habitat binnen het projectgebied, tevens is de omgeving van het projectgebied ook geen geschikt leefgebied aanwezig. Damhert en ree komen voor in bosrijke omgevingen met agrarisch gebied en graslanden om te foerageren. Het projectgebied en de omgeving bieden geen geschikt habitat voor deze soorten. Voor eekhoorn zijn aaneengesloten bomen(rijen) van belang als migratieroute en als nest- of foerageerbomen. De enkele bomen binnen het projectgebied voldoen hier niet aan. Waterspitsmuis is gebonden aan lijnvormige watergangen. Dit ligt wel ten westen van het plangebied, maar de soort is echter erg schuw waardoor het voorkomen ervan midden in de bebouwde kom van Amsterdam uit te sluiten is. Het voorkomen van damhert, eekhoorn, ree en waterspitsmuis binnen het projectgebied is derhalve uitgesloten.

Effectbeoordeling

In de direct omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief leefgebied voor algemene muizensoorten, egel, haas, konijn en vos, waardoor de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op het leefgebied van deze soorten.

Wel kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en egel vernietigd worden bij het verwijderen van de vegetatie in de groenvakken en kunnen individuen worden verwond of gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel is er een meldingsplicht, de melding dient digitaal ingediend te worden bij ODNHN. Ook geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.11. Om het verwonden of niet opzettelijk doden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de lage vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. In verband met de winterslaap van egel is het aan te bevelen dichte vegetaties buiten de overwinteringsperiode (november tot en met half mei) te verwijderen.

5.6 Vlinders

Uit gegevens van de NDFP en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied grote vos is waargenomen (§3.3 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer afstand van het projectgebied is iepenpage (§3.3 Wnb) waargenomen. Tevens komt binnen één kilometer de Amsterdamse beleidsoort bruin blauwtje voor.

- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Iepenpage is een zeldzame soort die op verschillende locaties in Nederland voorkomt bij iepen in bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. De waardplanten van deze soort zijn diverse iepen zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars.
- + Bruin blauwtje is een vrij schaarse standvlinder die voornamelijk voorkomt schrale grasbermen, met een voorkeur voor begroeide terreinen afgewisseld met open grond. De soort prefereert droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden, denk bijvoorbeeld aan dijken, wegbermen of weilanden. De waardplanten betreffen diverse soorten ooievaarsbek, met name kleine ooievaarsbek en gewone reigersbek.

Voor grote vos, iepenpage en bruin blauwtje ontbreekt binnen het projectgebied het juiste habitat en de geschikte waardplanten, waardoor het voorkomen van deze soorten is uitgesloten. De groendelen binnen het projectgebied zijn niet geschikt voor deze soorten.

5.7 Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van twee tot vijf kilometer van het projectgebied gevlekte witsnuitlibel is waargenomen (§3.2 Wnb).

Binnen het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het projectgebied is uit te sluiten.

5.8 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het projectgebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het projectgebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het projectgebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het projectgebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het projectgebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het projectgebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het projectgebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het projectgebied uitgesloten.

- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het projectgebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het projectgebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het projectgebied is derhalve uit te sluiten.

5.9 Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het projectgebied bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het projectgebied zijn bastaardkikker en meerkikker (beide §3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het projectgebied is rugstreppad (§3.2 Wnb) waargenomen.

Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker zijn algemene en niet-kritische soorten, ze hebben geen uitgesproken voorkeur voor specifiek land-, overwinterings- of voortplantingshabitat en kunnen in een grote variatie aan leefgebieden voorkomen waaronder dorpen en steden.

- + Rugstreppad overwintert op het land in muizenholletjes, onder tegels, pellets en rommel, ook ingegraven in zand. Het is een pionierssoort van hoog dynamische gebieden en komt onder andere voor in duinen en ruderaal terreinen op zonnige plekken met weinig vegetatie. Rugstreppad overwintert 60 tot 180 cm diep.

In het projectgebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Mogelijk dient de watergang ten westen van het projectgebied als voortplantingshabitat voor algemene en niet-kritische amfibieën. Individuen kunnen dan richting het projectgebied bewegen, waardoor het projectgebied wel geschikt is als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker kunnen zich verschuilen tussen de vegetatie in de groenvakken.

Voor rugstreppad ontbreekt momenteel de juiste habitat in het projectgebied. Mogelijk dat wel geschikt habitat ontstaat bij de uitvoering van de (graaf)werkzaamheden, wanneer open zandgrond ontstaat.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van vegetatie kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker worden vernietigd en individuen worden verwond of gedood.

Tijdens de werkzaamheden kunnen daarnaast de juiste omstandigheden ontstaan voor rugstreppad om het gebied te koloniseren.

Mitigerende maatregelen

Voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Holland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het verwonden of niet opzettelijk doden van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel is er een meldingsplicht, de melding dient digitaal ingediend te worden bij ODNHN. Ook geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.11. In het kader van de zorgplicht dient het verwijderen van lage vegetatie waar amfibieën voorkomen, plaats te vinden in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november tot 15 maart. Bij het verwijderen van de vegetatie dient in één richting te worden gewerkt, zodat individuen kunnen vluchten.

Voor rugstreeppad geldt deze vrijstelling ook niet en dienen maatregelen te worden genomen om het ontstaan van geschikt habitat te voorkomen. Dit kan gedaan worden door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen. Hierdoor worden negatieve effecten op rugstreeppad en knelpunten met de Wet natuurbescherming voorkomen.

5.10 Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de directe omgeving van het projectgebied geen beschermde reptielsoorten zijn waargenomen.

Het ontbreekt binnen het projectgebied aan geschikt habitat voor reptielen. Reptielen komen met name voor meer natuurlijkere omgevingen zoals bosrijke omgevingen, heides of vengebieden. Ringslang kan wel voorkomen in dorpen of randen van steden. De soort is gebonden aan waterrijke habitats. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Binnen het projectgebied is dit type habitat niet aanwezig. Op basis van bovengenoemde argumenten is het voorkomen van beschermde reptielsoorten in het projectgebied uit te sluiten.

5.11 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de directe omgeving van het projectgebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen. Wel is binnen één kilometer afstand van het projectgebied de Amsterdamse beleidssoort rivierdonderpad waargenomen.

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het projectgebied is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het projectgebied uit te sluiten.

6 Risicosoorten

In het projectgebied zijn geen invasieve plantensoorten aangetroffen. Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten naar het projectgebied voorkomen.

Bij de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van rugstreepd in de omgeving. Rugstreepd kan nieuwe, geschikte gebieden (binnen vier kilometer afstand) gemakkelijk koloniseren. Losliggende zandhopen en ondiepe plassen in het terrein bieden een geschikt leefgebied voor rugstreepd. Door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, kan worden voorkomen dat rugstreepd zich in het projectgebied vestigt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

7 Kansen

Voorzieningen in gebouwen

In het te bouwen woningencomplex kunnen verblijfplaatsen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen worden gerealiseerd door het inmetelen van kasten en neststenen. Bij het inbouwen van kasten en neststenen dient aan bepaalde voorwaarden gedaan te worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de minimale hoogte, lichtintensiteit, zonrichting, regeninval, en elementen die voor de kast of neststenen aanwezig zijn. Zo dient er een vrije in- en uitvliegroute te zijn waarbij bomen of schuren de ingang niet mogen beletten.

Groendelen

Het merendeel van het projectgebied is verhard. De groendelen zijn soortenarm met lage vegetatie. Wellicht is het mogelijk om binnen het gebied meer structuur en variatie aan te brengen met inheemse plantensoorten. Met de realisatie van meer struweel en ondergroei binnen groenstroken ontstaat er meer beschutting. Dit kan dekking bieden voor soorten als muizen, egel, haas en konijn. Tevens kan het dienen als voedselvoorziening voor vogels. Gedacht kan worden aan inheemse bloeiende, vrucht-, noot- of besdragende soorten zoals meidoorn en hazelaar.

8 Samenvatting

8.1 Beschermde gebieden

Gezien de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (6,8 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Om te kunnen bepalen of stikstofdepositie in de gebruiksfase leidt tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.

Ten aanzien van het NNN hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect tot gevolg op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Het projectgebied is geen onderdeel van de hoofdgroenstructuur en de ecologische structuur van Amsterdam, waardoor negatieve effecten hierop uitgesloten zijn. Bij dit project zijn geen mogelijkheden om bestaande knelpunten op te heffen.

8.2 Beschermde soorten

In het projectgebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het projectgebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het projectgebied de algemene zorgplicht. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

De twee rijen Piggelmee-woningen bieden geschikte nestlocaties voor gierzwaluw en huismus. Het slopen van deze woningen kan leiden tot het vernietigen van nestlocaties en versterking van broedparen. Nestlocaties van huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek naar huismussen en gierzwaluwen in de Piggelmee-woningen is daarom noodzakelijk. Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni. Onderzoek naar gierzwaluwen dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli.

Verder bieden de bomen geschikte nestlocaties voor algemene vogels. Deze dienen buiten het broedseizoen gekapt te worden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foerageergebied van vogels. In de directe omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Voor de kraamverblijfplaats en essentiële vliegroute die zijn aangetroffen in en rondom de bedrijfswoning bij een reeds uitgevoerd onderzoek, dienen mitigerende maatregelen uitgevoerd worden. Voor de ontheffingsaanvraag die hiervoor gedaan zal worden, zal een activiteitenplan worden opgesteld. In het activiteitenplan worden de te nemen mitigerende maatregelen beschreven waaraan voldaan moet worden.

De twee rijen Piggelmee-woningen bieden geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Nader onderzoek is noodzakelijk om te kunnen aantonen of uitsluiten dat vleermuizen de woningen gebruiken. Nader onderzoek vindt plaats in de periode van 15 mei tot en met 30 september naar de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. In de directe omgeving is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Wel dient (extra) kunstlicht tijdens de werkzaamheden in de avond en nacht uitgezet en afgeschermd te worden om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

Voor rugstreeppad ontbreekt momenteel de juiste habitat in het projectgebied. Mogelijk dat wel geschikt habitat ontstaat bij de uitvoering van de werkzaamheden, wanneer open zandgrond ontstaat. Dit dient voorkomen te worden door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Het projectgebied is mogelijk onderdeel van het leefgebied van bunzing, steenmarter, haas, konijn en vos. Verblijfplaatsen van deze soorten ontbreken binnen het projectgebied. De voorgenomen plannen hebben geen effect op het voorkomen van de soorten, doordat voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft in de directe omgeving.

Algemene muizensoorten en egel kunnen verblijfplaatsen hebben in de groenvakken binnen het projectgebied. Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker kunnen zich verschuilen tussen de lage vegetatie in de groenvakken. Voor bovenstaande soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de lage vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten. Aangeraden wordt om de lage vegetatie in groenvakken te verwijderen buiten de overwinteringsperiode van egel en amfibieën. De toegestane werkperiode hiervoor loopt van 15 mei tot 1 november.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Gierzwaluw en huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen (buiten half maart tot en met juli)
Vogels	§3.1 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Maatregelen nemen tegen verstoring door licht
Rugstreeppad	§3.2 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Ontstaan van geschikt habitat bij werkzaamheden voorkomen
Bunzing en steenmarter	§3.3 Wnb	(Onderdeel van) Leefgebied	Nee	-	-
Haas, konijn en vos	§3.3 Wnb	(Onderdeel van) Leefgebied	Nee	-	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Melden bij ODNHN, werken buiten overwinteringsperiode van egel i.v.m. zorgplicht en bij het verwijderen van lage vegetatie één kant op werken
Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Melden bij ODNHN, werken buiten overwinteringsperiode i.v.m. zorgplicht en bij het verwijderen van lage vegetatie één kant op werken

8.3 Maatregelen en nader onderzoek

De ontwikkelingen in het projectgebied leiden mogelijk tot een overtreding van de Wnb. Voor algemene vogels en rugstreeppad kan dit voorkomen worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen kan door middel van nader onderzoek in beeld gebracht worden of de soorten aanwezig zijn, wat de effecten van de ontwikkeling zijn en of een activiteitenplan en ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

Mitigerende maatregelen

- + Bomen en struiken worden gekapt tussen augustus en half maart. Zo wordt rekening gehouden met de broedperiode van vogels.
- + Om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen, dient (extra) kunstlicht tijdens de werkzaamheden in de avond en nacht uitgezet en afgeschermd te worden.
- + Met betrekking op rugstreeppad dient het ontstaan van geschikt habitat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden te worden voorkomen door zandhopen af te dekken en geen ondiepe plassen te laten liggen.
- + In verband met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren en overwinterende amfibieën in de groenstroken, dient de lage vegetatie in de groenstroken verwijderd te worden in één richting en tussen 15 mei tot 1 november. Van tevoren dient dit gemeld te worden bij de ODNHN.

Nader onderzoek

- + Nader onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni.
- + Nader onderzoek naar gierzwaluw wordt uitgevoerd in de periode van 1 juni tot 15 juli.
- + Nader onderzoek wordt uitgevoerd naar vleermuizen tussen 15 mei en 30 september. In een deel van het projectgebied is al nader onderzoek uitgevoerd. De mitigerende maatregelen die opgesteld zullen worden in het activiteitenplan voor de ontheffingsaanvraag dienen uitgevoerd te worden.

8.4 Ontheffing Wet natuurbescherming

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat nesten van huismus en/of gierzwaluw aanwezig zijn in de gebouwen en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen of in de boom dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen. Het bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Wnb is de provincie. Een aanvraag voor een ontheffing kan bij de provincie worden ingediend of aanhaken aan de Omgevingsvergunning. In het laatste geval loopt de aanvraag via de gemeente. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. Bij de aanvraag dient ook een mitigatieplan/activiteitenplan ingediend te worden. Hierin staat onder andere welke mitigerende en compenserende maatregelen genomen zullen worden.

De proceduretijd voor de beoordeling van de aanvraag is 26 weken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingediend. Als niet alle gevraagde informatie bij de aanvraag is meegestuurd, kan de afhandeling langer duren.

Een ontheffing kan alleen worden verkregen als aan de volgende drie punten wordt voldaan:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk (alternatieven afweging);

2. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van beschermde soorten (mitigerende en compenseren maatregelen).
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang. Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn (waaronder huismus en gierzwaluw) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:

- + In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- + In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- + Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- + Ter bescherming van flora of fauna.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (waar onder vleermuizen) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:

- + In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- + Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- + In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

8.5 Risicosoorten

Door de werkzaamheden uit te voeren met schoon materieel en schone grond wordt het verspreiden van invasieve exoten naar het projectgebied voorkomen.

Bij de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van rugstreepad in de omgeving. Door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, kan worden voorkomen dat rugstreepad zich in het projectgebied vestigt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

8.6 Kansen

In het te bouwen woningencomplex kunnen verblijfplaatsen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen worden gerealiseerd door het in metselen van kasten en neststenen. Bij het inbouwen van kasten en neststenen dient aan bepaalde voorwaarden gedaan te worden. Door meer struweel en ondergroei binnen de groenstroken te planten, ontstaat meer beschutting voor dieren. Tevens kan het dienen als voedselvoorziening voor bijvoorbeeld vogels. Gedacht kan worden aan inheemse bloeiende, vrucht-, noot- of besdragende soorten zoals meidoorn en hazelaar.

9 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Staro Natuur en Buitengebied. 2021a. Memo Holtecheck Kierkegaardstraat te Amsterdam. Rapportnummer P2021-0072.
- + Staro Natuur en Buitengebied. 2021b. Quickscan natuur Descartesstraat, Rousseaubuurt te Amsterdam. Rapportnummer P2021-0051.
- + Staro Natuur en Buitengebied. 2021c. Quickscan natuur Thomas à Kempisstraat 85 te Amsterdam. Rapportnummer P2021-0267.
- + Staro Natuur en Buitengebied. 2022. Resultaten onderzoek vleermuizen Thomas à Kempisstraat 85 te Amsterdam. Rapportnummer P2022-0043.

Internet

- + maps.amsterdam.nl, 02-03-2023
- + NDFF – 02-03-2023 10:23:25
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringsstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringsstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringsstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland/ Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld.

Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.